10/02/2023

Κατεχόμενα: Ντοκουμέντα από ναούς του Αγ. Χαραλάμπους με τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο (ΦΩΤΟ)

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Κύπρου

Στα Κατεχόμενα βρίσκονται δύο εκκλησίες οι οποίες τιμώνται στο όνομα του Αγίου Χαραλάμπους, οι οποίες έχουν συλλυθεί και βανδαλιστεί.

Η μία βρίσκεται στην **Κοντέα** και η άλλη στο νέο χωριό **Κυθρέας.** Στη δεύτερη μάλιστα υπήρχε και αίθουσα κατηχητικού την οποία εγκαινίασε ανήμερα του **Αγίου Χαραλάμπους** το 1974 ο **Αρχιεπίσκοπος Μακάριος.**

Ο Άγιος Χαράλαμπος Κοντέας

Κατά τα πρώτα χρόνια της τουρκοκρατίας η εκκλησία του αγίου Χαραλάμπους πρέπει να ήταν Μοναστήρι και βρισκόταν μέσα στην έπαυλη της **Αρχιεπισκοπής** στην Κοντέα.

Αργότερα, γύρω στο 1797, κτίστηκε πιο μεγάλη εκκλησία από το Χρύσανθο, **Πρόεδρο Ταμασέων.** Τούτο φαίνεται καθαρά από το ποίημα του Κοντεάτη ποιητή, Θεοχάρη **Αντώνη Χωματένου**, που είναι αφιερωμένο στο Χρύσανθο, **Πρόεδρο Ταμασέων.**

Το ποιήμα αυτό ο Χωματένος το έγραψε το 1912 και στην πρώτη στροφή αναφέρει και τα εξής: *«Ναὸν καλλύνας ἱερὸν εἰ ὃν οἱ συνοικοῦντες πάντες ἐκκλησιάζοντο τὸν Πλάστην ἀνυμνοῦντες».*

Η σημερινή τώρα εκκλησία, εκτός από το καμπαναριό, πρέπει να κτίστηκε το 1893. Τούτο προκύπτει σαφώς από την επιγραφή, που υπάρχει πάνω ακριβώς από την είσοδο, που βρίσκεται στο βόρειο μέρος της εκκλησίας.

Ο ρυθμός της εκκλησίας είναι μάλλον ο γοτθικός και δεσπόζουν τα χαρακτηριστικά τοξα. Το καμπαναριό της όμως κτίστηκε αργότερα, μετά το 1920.

Αναφορικά με τον εξοπλισμό της εκκλησίας πρέπει να αναφέρουμε τη μεγάλη συμβολή του **Χατζηφραγκέσκου**.

Εκτός των άλλων κατασκεύασε την επίχρυση εικόνα του Αγίου και το **επίχρυσο Ευαγγέλιο** της εκκλησίας. Κάτω από την επίχρυση εικόνα του Αγίου ήταν ζωγραφισμένος ο **Χατζηφραγκέσκος** με τα χέρια υψωμένα και προσευχόμενος.

Η εκκλησία του αγίου **Χαραλάμπους Κοντέας** από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 ήταν σε άθλια κατάσταση. Για το σημαντικό αυτό ζήτημα είχαμε αδιάψευστες αποδείξεις, από την εποχή εκείνη, από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, που στηρίζονταν πάνω σε φωτογραφίες, τις οποίες εξασφαλίσαμε.

Μέσα στις φωτογραφίες αυτές φαινόταν ολοκάθαρα, πως οι βάρβαροι εισβολείς είχαν βεβηλώσει τα ιερά και τα όσιά μας. Ούτε το εικονοστάσι, ούτε την **Αγία Τράπεζα** σεβάστηκαν, γιατί εξαφάνισαν τελείως και τα δύο από την εκκλησία.

Ακόμα, και ο γυναικωνίτης δεν γλύτωσε από τα αμαρτωλά και βέβηλα χέρια των απίστων.

Οι φωτογραφίες αυτές, που ήταν πολύ αποκαλυπτικές είχαν παρουσιαστεί στην έκθεση φωτογραφιών, την οποία διοργάνωσε τότε το προσφυγικό σωματείο « **Η ΚΟΝΤΕΑ**», ενώ παράλληλα και σε συνεργασία με όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες του **Κράτους** και της **Εκκλησίας** διαμαρτυρήθηκε εντονότατα και κατάγγειλε και προς την Ουνέσκο και προς πάσαν άλλη κατεύθυνση τη συνεχιζόμενη βεβήλωση των εκκλησιών

Αγιος Χαράλαμπος, νέο χωριό Κυθρέας

Πρόκειται για τον Καθεδρικό ναό του χωριού ο οποίος κτίστηκε ο ναός αυτός γύρω στο 1830.

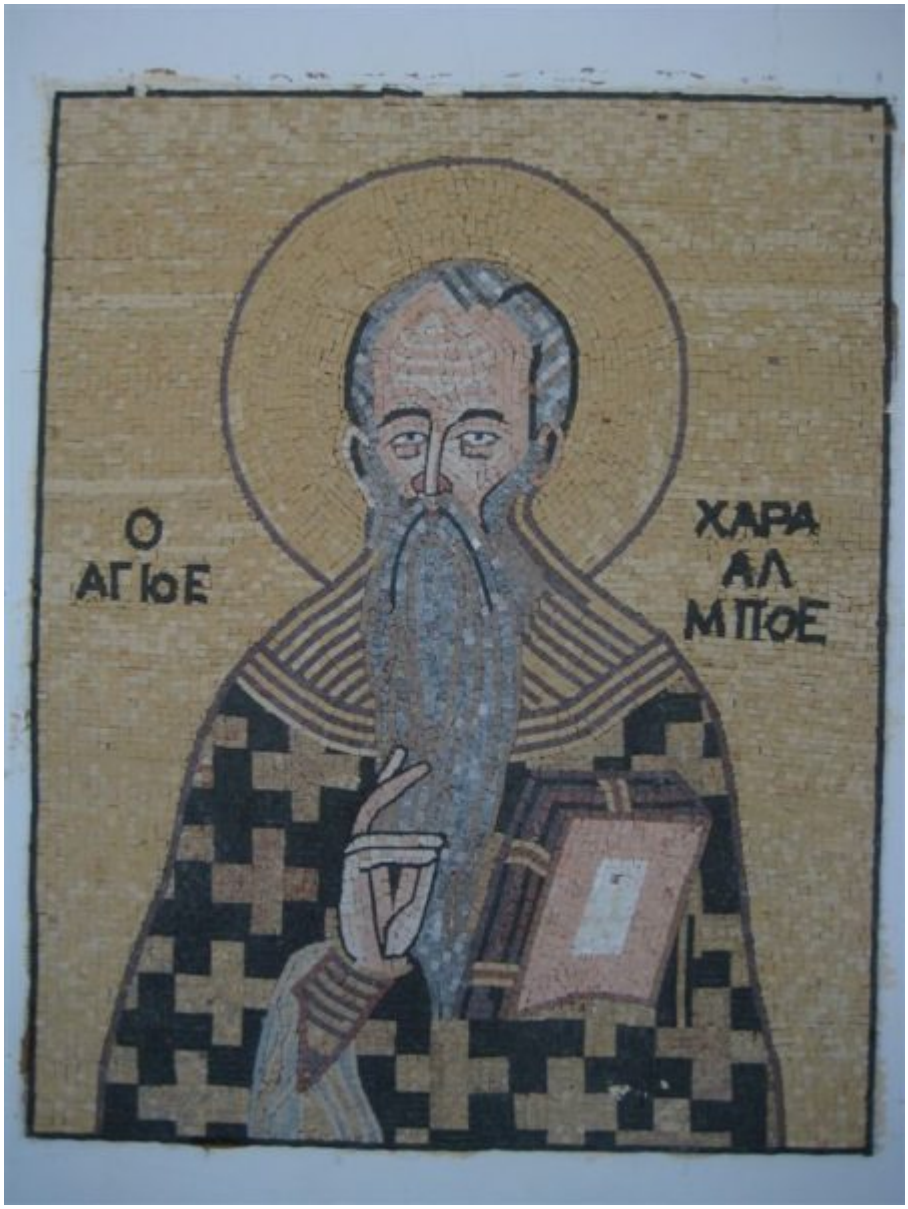

Ο ρυθμός του είναι μονόκλιτη βασιλική. Χωρούσε περίπου 1000 άτομα. Ήταν απλός και απέριττος και είχε επιβλητικό καμπαναριό το οποίο ήταν κτισμένο με πέτρα πελεκητή.

Το μύρωμα της εκκλησίας έγινε το 1944, επί **τοποτηρητή Λεοντίου.**

Όσον αφορά τις εικόνες του Ναού οι παλαιότερες ανάγονταν στο 1842. Στο κέντρο του **Αγίου Βήματος** δέσποζε η **Αγία Τράπεζα**. Τον **Παντοκράτορα** είχε ζωγραφίσει ο γέροντας ιερέας **Παπαγιάννης Ζωγράφος.**

Στον περίβολο του Ναού είχε κτιστεί αίθουσα κατηχητικών – πρωτοποριακή για

την εποχή εκείνη- την οποία εγκαινίασε ο **Αρχιεπίσκοπος Μακάριος** μετά από την πανηγυρική αρχιερατική Θ. Λειτουργία που τελέστηκε στις 10 Φεβρουαρίου ημέρα του **Αγίου Χαραλάμπους,** το 1974. Ήταν η τελευταία αρχιερατική **Θ. Λειτουργία.**

χωριό. Η
α.